

Zechariah

ਜ਼ਰਯਾਗ

ਭੂਮਿਰਾ

ਜ਼ਰਯਾਗ ਦੀ ਰਿਤਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਕੱਸਟ ਭਾਗ ਹਨ: (1) ਯਥਿਆਏ 1-8 ਵਿੱਚ ਜ਼ਰਯਾਗ ਨਬੀ ਦੀਆਂ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਈ.ਪੂ. 520 ਤੋਂ 518 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਯਲੱਗ-ਯਲੱਗ ਸਮਿਆਂ ਉੱਤੇ ਰੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ । ਇਹ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਦੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਣਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਯਰੂਸਲਮ ਦੀ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸਥਾਪਨਾ, ਹੈਰਲ ਦਾ ਫਿਰ ਤੋਂ ਨਿਰਮਾਣ, ਯਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਲੋਰਾਂ ਦਾ ਸੁੱਧੀਰਣ ਅਤੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਜੱਗ ਦੇ ਆਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ । (2) ਯਥਿਆਏ 9-14 ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਸੀਹ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਹੈ ।

ਰੂਪ-ਰੇਖਾ:

ਚੇਤਾਵਨੀ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ 1:1 - 8:23

ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦਾ ਨਿਆਂ 9:1-8

ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਅਤੇ ਸਾਂਤੀ 9:9 - 14:21

ਯਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਵੱਲ ਮੁੜਨ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਯੁਰਾਰ

1 ਦਾਗ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੱਠਵੇਂ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਬਾਣੀ ਬਰਯਾਗ ਦੇ ਖੁੱਤਰ ਇੱਥੇ ਦੇ ਖੇਤੇ ਜ਼ਰਯਾਗ ਨਬੀ ਨੂੰ ਆਈ ਕਿ 2 ਯਹੋਵਾਹ ਤੁਹਾਡੇ ਖਿਉ-ਦਾਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਰੋਏਵਾਨ ਰਿਹਾ, 3 ਤੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਖ ਕਿ ਮੈਨਾ ਦਾ ਯਹੋਵਾਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਰਮਾਉਂਦਾ ਹੈ, 'ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਵੱਲ ਮੁੜੋ' ਮੈਨਾ ਦੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵਾਰ ਹੈ, 'ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਵੱਲ ਮੁੜਾਂਗਾ' ਮੈਨਾ ਦਾ ਯਹੋਵਾਹ ਆਖਦਾ ਹੈ । 4 ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਖਿਉ-ਦਾਦਿਆਂ ਵਰਗੇ ਨਾ ਹੋਵੋ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਰਿਲੇ ਨਬੀਆਂ ਨੇ ਉੱਚੀ ਦੇ ਰੇ ਰਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨਾ ਦਾ ਯਹੋਵਾਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਖਦਾ ਹੈ, "ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੁਰਿਆਂ ਰਾਗਾਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਬੁਰਿਆਂ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਮੁੜੋ !" ਯਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਮੇਰੀ ਵੱਲ ਯਿਆਨ ਰੀਤਾ, ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵਾਰ ਹੈ । 5 ਤੁਹਾਡੇ ਖਿਉ-ਦਾਦੇ, ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਹਨ ? ਅਤੇ ਰੀ ਨਬੀ ਮਦਾ ਤੌਰ ਜੀਉਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ? 6 ਯਰ ਮੇਰੇ ਬਚਨ ਅਤੇ ਮੇਰੀਆਂ ਬਿਧੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਨਬੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਰੀ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਖਿਉ-ਦਾਦਿਆਂ ਉਤੇ ਧੁਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ? ਸਗੋਂ ਉਹ ਮੁੜੇ ਅਤੇ ਰਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨਾ ਦੇ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ

ਜਿਵੇਂ ਮਾਡੇ ਨਾਲ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹਿਆ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਡੇ ਰਾਹਾਂ ਅਤੇ ਮਾਡੇ ਰੰਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਡੇ ਨਾਲ ਵਰਤਾਉ ਰੀਤਾ ।

ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਰਸ਼ਣ

੭ ਦਾਰਾ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮਾਲ ਦੇ ਗਿਆਰਵੇਂ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਚੌਥੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਜੇ ਉਹ ਸ਼ਬਾਟ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਸੀ, ਅਗੇਵਾਹ ਦਾ ਬਚਨ ਬਰਬਾਬ ਦੇ ਖੁੱਤਰ ਇੰਦੇ ਦੇ ਖੋਤੇ ਜਰਬਾਬ ਨਬੀ ਨੂੰ ਆਇਆ ਕਿ ੯ ਮੈਂ ਗਾਤ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਵੇਖੋ, ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਲਾਲ ਖੋੜੇ ਉੱਤੇ ਸਵਾਰ ਮਹਿੰਦੀ ਦੇ ਬੂਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੇ ਨੀਵੇਂ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਸਨ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ । ਉਸ ਦੇ ਮਗਰ ਲਾਲ, ਭੂਰੇ ਅਤੇ ਚਿੱਟੇ ਖੋੜੇ ਸਨ, ੯ ਤਾਂ ਮੈਂ ਰਿਗਾ, ਹੇ ਧਰਤੂ, ਇਹ ਰੀ ਗਨ ? ਉਸ ਦੂਤ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਸੀ ਮੈਨੂੰ ਰਿਗਾ, “ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਵਿਖਾਵਾਂਗਾ ਕਿ ਇਹ ਰੀ ਗਨ ।” ੧੦ ਮੇਂ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਮਹਿੰਦੀ ਦੇ ਬੂਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ ਉੱਤਰ ਦੇ ਕੇ ਰਿਗਾ, “ਇਹ ਉਹ ਗਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਗੇਵਾਹ ਨੇ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਖੁੰਮਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਹੈ । ੧੧ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਗੇਵਾਹ ਦੇ ਦੂਤ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਮਹਿੰਦੀ ਦੇ ਬੂਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ ਉੱਤਰ ਦੇ ਕੇ ਰਿਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਧਰਤੀ ਦਾ ਆਖ ਦੋਰਾ ਰੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੇਖੋ, ਮਾਰੀ ਧਰਤੀ ਅਮਨ ਨਾਲ ਵੱਸਦੀ ਹੈ । ੧੨ ਅੱਗੋਂ ਅਗੇਵਾਹ ਦੇ ਦੂਤ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦੇ ਕੇ ਰਿਗਾ, “ਹੇ ਸੈਨਾ ਦੇ ਅਗੇਵਾਹ, ਤੂੰ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਅਰੁਮਲਮ ਅਤੇ ਅਰੂਦਾਹ ਦੇ ਸਹਿਰਾਂ ਉੱਤੇ ਰੁਮ ਨਾ ਕਰੇਂਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਤੂੰ ਇਹ ਸੱਤਰ ਮਾਲ ਕਰੇਯਵਾਨ ਰਿਗਾ ਹੈ ? ੧੩ ਤਦ ਅਗੇਵਾਹ ਨੇ ਉਸ ਦੂਤ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਦਿਲਾਮੇ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ । ੧੪ ਫੇਰ ਉਸ ਦੂਤ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਸੀ ਮੈਨੂੰ ਰਿਗਾ, ਧਰਾਰ ਕੇ ਰਹਿ ਕਿ ਸੈਨਾ ਦਾ ਅਗੇਵਾਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰੁਮਲਮ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਆਣਖ ਹੈ ਅਤੇ ਮੀਐਨ ਲਈ ਵੱਡੀ ਆਣਖ ਹੈ, ੧੫ ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਅੱਤ ਵੱਡਾ ਕਰੇਯਵਾਨ ਰਿਗਾ ਜਿਹੜੀਆਂ ਆਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਕਿਉਂ ਜੇ ਮੇਰਾ ਕਰੇਯ ਖੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਸੀ ਧਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਿਯਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ । ੧੬ ਇਸ ਲਈ ਅਗੇਵਾਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਰੁਮ ਨਾਲ ਅਰੁਮਲਮ ਨੂੰ ਮੁੜ ਆਇਆ ਹਾਂ । ਮੇਰਾ ਭਵਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਸੈਨਾ ਦੇ ਅਗੇਵਾਹ ਦਾ ਵਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਰੁਮਲਮ ਦੇ ਉੱਤੇ ਨਾਥ ਦੀ ਰੱਸੀ ਖਿੱਚੀ ਜਾਵੇਗੀ । ੧੭ ਫੇਰ ਧਰਾਰ ਕੇ ਇਹ ਵੀ ਰਹਿ ਕਿ ਸੈਨਾ ਦਾ ਅਗੇਵਾਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਖਦਾ ਹੈ, “ਮੇਰੇ ਨਗਰ ਫੇਰ ਧਰਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਉੱਛਲਣਗੇ, ਅਗੇਵਾਹ ਫੇਰ ਮੀਐਨ ਨੂੰ ਤਮੱਲੀ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਰੁਮਲਮ ਨੂੰ ਫੇਰ ਚੁਟੇਗਾ ।”

ਮਿੰਝ ਦੇ ਮੰਬੰਧਿਤ ਦਰਸਣ

੧੮ ਮੈਂ ਆਂਖਾਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਦੇਖਿਆ, ਤਾਂ ਵੇਖੇ, ਚਾਰ ਮਿੰਝ ਸਨ, ੧੯ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਦੂਤ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਸੀ ਰਿਹਾ, ਇਹ ਕੀ ਹਨ ? ਉਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਚਾਰ ਮਿੰਝ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਗੂਦਾਗ, ਇਸਰਾਏਲ ਆਤੇ ਅਰੂਸਲਮ ਨੂੰ ਤਿੱਤਰ-ਬਿੱਤਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ੨੦ ਫਿਰ ਅਗੇਵਾਗ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਚਾਰ ਲੁਗਾਰ ਵੇਖਾਏ ੨੧ ਤਾਂ ਮੈਂ ਰਿਹਾ, ਇਹ ਕੀ ਕਰਨ ਆਏ ਹਨ ? ਉਸ ਨੇ ਰਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਮਿੰਝ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਗੂਦਾਗ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿੱਤਰ-ਬਿੱਤਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਸਿਰ ਨਾ ਚੁੱਕ ਸਕੇ । ਧਰ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ ਆਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲਾਂ ਦੇ ਮਿੰਝਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਦੇ ਲਈ ਆਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਗੂਦਾਗ ਦੇ ਦੇਸ ਨੂੰ ਤਿੱਤਰ-ਬਿੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿੰਝ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ।

੨

ਨਾਥਣ ਵਾਲੀ ਡੋਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮੰਬੰਧਿਤ ਦਰਸਣ

੧ ਫੇਰ ਮੈਂ ਆਂਖਾਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਵੇਖੇ, ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਗੱਥ ਵਿੱਚ ਨਾਥਣ ਵਾਲੀ ਰੱਸੀ ਸੀ । ੨ ਮੈਂ ਰਿਹਾ, ਤੂੰ ਕਿੱਥੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈਂ ? ਉਸ ਮੈਨੂੰ ਰਿਹਾ, ਅਰੂਸਲਮ ਨੂੰ ਨਾਥਣ ਲਈ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿ ਵੇਖਾਂ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਚੌੜਾ ਹੈ ਆਤੇ ਕਿੰਨਾ ਲੰਮਾ ਹੈ । ੩ ਤਾਂ ਵੇਖੇ, ਜਿਹੜਾ ਦੂਤ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਚੱਲਿਆ ਗਿਆ ਆਤੇ ਦੂਜਾ ਦੂਤ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਆਇਆ । ੪ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਰਿਹਾ, ਚੌੜ ਕੇ ਉਸ ਜੁਆਨ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕਿ ਅਰੂਸਲਮ ਆਦਮੀਆਂ ਆਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚ ਦੇ ਧੰਮ੍ਯਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਸਹਿਰ ਧਨਾਗ ਵਾਲੇ ਖਿੰਡਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਵੱਸੇਗਾ । ੫ ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਆਂਗ ਦੀ ਸਹਿਰ ਧਨਾਗ ਹੋਵਾਂਗਾ ਆਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਧਰਤਾਧ ਲਈ ਹੋਵਾਂਗਾ, ਅਗੇਵਾਗ ਦਾ ਵਾਰ ਹੈ ।

ਗੁਲਾਮੀ ਵਿੱਚ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣਾ

੬ ਉਏ, ਉਏ ਉਤਰ ਦੇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਨੱਸੇ, ਅਗੇਵਾਗ ਦਾ ਵਾਰ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੈਂ ਆਰਾਮ ਦੀਆਂ ਚਾਰੇ ਹਵਾਵਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖਿਲਾਰ ਛੱਡਿਆ ਹੈ, ਅਗੇਵਾਗ ਦਾ ਵਾਰ ਹੈ । ੭ ਉਏ ਸੀਯੋਨਾ, ਭੱਜ ਜਾ, ਤੂੰ ਜੋ ਬਾਬਲ ਦੀ ਧੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਸਦਾ ਹੈਂ । ੮ ਸੈਨਾਂ ਦਾ ਅਗੇਵਾਗ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਖਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਧਰਤਾਧ ਦੇ ਖਿੰਡੇ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲਾਂ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੁੱਟ ਖੁੱਟ ਲਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਜਿਹੜਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਛੁਹੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਆਂਖ ਦੀ ਖੁਤਲੀ ਨੂੰ ਛੁਹੰਦਾ ਹੈ । ੯ ਇਸ ਲਈ ਵੇਖੋ, ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਗੱਥ ਉਠਾਵਾਂਗਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਾਸਾਂ ਲਈ ਲੁੱਟ ਦਾ ਖਾਲ ਹੋਣ, ਫੇਰ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣੋਗੇ ਕਿ ਸੈਨਾਂ ਦੇ ਅਗੇਵਾਗ ਨੇ

ਮੈਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਹੈ । ੧੦ ਜੇ ਸੀਯੋਨ ਦੀਏ ਯੀਏ, ਜੈਰਾਰਾ ਗਜਾ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਹੋ ਰਿਉਂ ਜੇ ਦੇਖ, ਮੈਂ ਆ ਕੇ ਤੇਰੇ ਵਿੱਚ ਵੱਸਾਂਗਾ, ਅਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵਾਰ ਹੈ । ੧੧ ਉਸ ਮਮੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕੰਮਾਂ ਅਹੋਵਾਹ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰ ਲੈਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਮੇਰੀ ਧਰਜਾ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੱਸਾਂਗਾ, ਤਦ ਤੂੰ ਜਾਣੇਗੀ ਕਿ ਮੈਨਾਂ ਦੇ ਅਹੋਵਾਹ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਹੈ । ੧੨ ਅਹੋਵਾਹ ਅਹੁਦਾਹ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਭੂਮੀ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਮਿਲਖ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਠਹਿਰਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਹੁਦਾਹ ਨੂੰ ਫੇਰ ਚੁਣੇਗਾ । ੧੩ ਜੇ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖੇ, ਅਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਚੁੱਖ ਹੋ ਜਾਓ, ਰਿਉਂ ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਜਾਗ ਉੱਠਿਆ ਹੈ ।

੩

ਮਹਾਂ ਜਾਜਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਰਸਣ

੧ ਫੇਰ ਉਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਪਰਯਾਨ ਜਾਜਰ ਅਹੋਮੁਆ ਅਹੋਵਾਹ ਦੇ ਦੂਤ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਤਾਨ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ । ੨ ਤਦ ਅਹੋਵਾਹ ਨੇ ਸੈਤਾਨ ਨੂੰ ਰਿਹਾ, ਜੇ ਸੈਤਾਨ, ਅਹੋਵਾਹ ਤੈਨੂੰ ਝਿੜਕੇ, ਗਾਂ, ਅਹੋਵਾਹ ਜਿਸ ਨੇ ਅਹੁਦਾਹ ਨੂੰ ਚੁਣ ਲਿਆ ਹੈ ਤੈਨੂੰ ਝਿੜਕੇ ! ਕੀ ਟਿਹ ਉਹ ਅੱਧ ਜਲੀ ਲੱਕੜੀ ਨਹੀਂ ਜਿਹੜੀ ਅੱਗ ਵਿੱਚੋਂ ਯੂਟੀ ਗਈ ਹੈ ? ੩ ਅਹੋਮੁਆ ਮੈਲੇ ਕੱਧੜਿਆਂ ਨਾਲ ਦੂਤ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ । ੪ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜੇ ਸਨ, ਉੱਤਰ ਦੇ ਕੇ ਰਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਮੈਲੇ ਕੱਧੜੇ ਲਾਹ ਲਓ ! ਅਤੇ ਉਹ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਹਾ, ਵੇਖ, ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਬੁਰਿਆਈ ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੈਨੂੰ ਕੀਮਤੀ ਬਸਤਰ ਪਹਿਨਾਵਾਂਗਾ । ੫ ਮੈਂ ਰਿਹਾ, ਇਸ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਉਹ ਸਾਫ ਪੱਗੜੀ ਰੱਖਣ ! ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਸਾਫ ਪੱਗੜੀ ਰੱਖੀ ਅਤੇ ਕੱਧੜੇ ਖੁਆਏ, ਅਹੋਵਾਹ ਦਾ ਦੂਤ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹਾ ਰਿਹਾ । ੬ ਅਹੋਵਾਹ ਦੇ ਦੂਤ ਨੇ ਅਹੋਮੁਆ ਨੂੰ ਗੁਰਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ੭ ਮੈਨਾਂ ਦਾ ਅਹੋਵਾਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਤੂੰ ਮੇਰਿਆਂ ਮਾਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਚੱਲੇਂਗਾ, ਜੇ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਗੁਰਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰੇਂਗਾ, ਤਾਂ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਭਵਨ ਉੱਤੇ ਗੁਰਮਤ ਕਰੇਂਗਾ, ਮੇਰੇ ਵਿਹੜਿਆਂ ਦੀ ਸਾਖੀ ਕਰੇਂਗਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਖੜੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿਆਂਗਾ । ੮ ਜੇ ਅਹੋਮੁਆ, ਪਰਯਾਨ ਜਾਜਰ, ਸੁਣ, ਤੂੰ ਅਤੇ ਤੇਰੇ ਸਾਖੀ ਜਿਹੜੇ ਤੇਰੇ ਸਨਮੁਖ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਇਹ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇ ਲਈ ਹਨ । ਵੇਖੋ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦਾਸ ਅਰਥਾਤ ਸਾਖ ਨੂੰ ਲੈ ਆਵਾਂਗਾ । ੯ ਰਿਉਂ ਜੇ ਉਸ ਪੱਥਰ ਨੂੰ ਦੇਖ ਜਿਹੜਾ ਮੈਂ ਅਹੋਮੁਆ ਦੇ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ । ਉਸ ਇੱਕੋ ਪੱਥਰ ਉੱਤੇ ਸੱਤ ਅੱਖਾਂ ਹਨ । ਵੇਖ, ਮੈਂ ਇਸ ਉੱਤੇ ਇਹ ਲਿਖਤ ਉੱਕਰਾਂਗਾ, ਮੈਨਾਂ

ਦੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇੱਕੋ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇਸ ਦੀ ਬੁਰਿਆਈ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ । ੧੦ ਉਸ ਦਿਨ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਗੁਨਾਹੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੰਜੀਰ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਹੇਠ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਅੰਗੂਰੀ ਬੋਲ ਦੇ ਹੇਠ ਬੁਲਾਵੇਗਾ, ਮੈਨਾਂ ਦੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵਾਰ ਹੈ ।

੪

ਦੀਵਟ ਅਤੇ ਜੈਤੂਨ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਰਸ਼ਣ

੧ ਉਹ ਦੂਤ ਜਿਹੜਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਮੀ ਫੇਰ ਮੁੜਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਵਾਂਗੂੰ ਜਗਾਇਆ ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੀ ਨੀਂਦ ਤੋਂ ਜਾਗਦਾ ਹੈ । ੨ ਉਸ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਤੂੰ ਕੀ ਦੇਖਦਾ ਹੈਂ ? ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਵੇਖੋ, ਇੱਕ ਸਮਾਦਾਨ ਸੰਯੁਕਤ ਮੈਨੇ ਦਾ ਮੀ, ਉਹ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਕਟੋਰਾ ਮੀ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਸੱਤ ਦੀਵੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਵਿਆਂ ਲਈ ਸੱਤ-ਸੱਤ ਨਾਲੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਸਨ । ੩ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਜੈਤੂਨ ਦੇ ਦੋ ਦਰੱਖਤ ਸਮਾਦਾਨ ਦੇ ਸੱਜੇ ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਥਾਮੇ ਸਨ । ੪ ਫੇਰ ਮੈਂ ਦੂਤ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਮੀ ਕਿਹਾ, ਕਿ ਹੇ ਮਾਲਕ, ਇਹ ਕੀ ਹਨ ? ੫ ਉਸ ਦੂਤ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਮੀ ਕਿਹਾ, ਕੀ ਤੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਇਹ ਕੀ ਹਨ ? ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ਨਹੀਂ, ਮੇਰੇ ਪਰਭੂ । ੬ ਉਸ ਫੇਰ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਜਰੁੱਬਾਬਲ ਲਈ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਬਚਨ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ, ਨਾ ਬਲ ਨਾਲ, ਸਗੋਂ ਮੇਰੇ ਆਤਮਾ ਨਾਲ, ਮੈਨਾਂ ਦੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਹੈ । ੭ ਹੇ ਵੱਡੇ ਪਗੜ, ਤੂੰ ਕੀ ਹੈਂ ? ਤੂੰ ਜਰੁੱਬਾਬਲ ਦੇ ਅੱਗੇ ਮਦਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਂਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਚੋਟੀ ਦਾ ਖੱਬਰ ਖੁਰਾਰਦੇ ਹੋਏ ਬਾਹਰ ਲੈ ਆਵੇਂਗਾ ਕਿ ਇਹ ਦੇ ਲਈ ਕਿਰਪਾ ਹੋਵੇ, ਕਿਰਪਾ ! ੮ ਤਾਂ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਬਚਨ ਮੈਨੂੰ ਆਇਆ ਕਿ ੯ ਜਰੁੱਬਾਬਲ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਨੇ ਇਸ ਭਵਨ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦੇ ਹੱਥ ਇਸ ਨੂੰ ਖੁਰਾ ਵੀ ਕਰਨਗੇ, ਤਦ ਤੂੰ ਜਾਣੇਗਾ ਕਿ ਮੈਨਾਂ ਦੇ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਹੈ । ੧੦ ਉਹ ਕੱਣ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਛੋਟੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਦਿਨ ਦੀ ਨਿਰਾਦਰੀ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ? ਉਹ ਅਨੰਦ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਜਰੁੱਬਾਬਲ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸਾਹਲ ਨੂੰ ਵੇਖਣਗੇ, ਇਹ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀਆਂ ਸੱਤ ਅੱਖਾਂ ਹਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਾਰੀ ਯਰਤੀ ਵਿੱਚ ਨੱਠੀਆਂ ਫਿਰਦੀਆਂ ਹਨ । ੧੧ ਤਦ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਦੋ ਜੈਤੂਨ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਜਿਹੜੇ ਸਮਾਦਾਨ ਦੇ ਸੱਜੇ ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਥਾਮੇ ਉੱਤੇ ਹਨ ਕੀ ਹਨ ? ੧੨ ਫੇਰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੈਤੂਨ ਦੀਆਂ ਇਹ ਦੋ ਟਹਿਣੀਆਂ ਕੀ ਹਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਮੈਨੇ ਦੀਆਂ ਦੋਹਾਂ ਨਾਲੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸੁਨਹਿਲਾ ਤੇਲ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ? ੧੩ ਉਸ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਕੀ ਤੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ

ਰਿ ਇਹ ਰੀ ਗਨ ? ਮੈਂ ਰਿਗਾ, ਜੇ ਮੇਰੇ ਖਰਬੂ, ਨਹੀਂ ?^{੧੪} ਉਮ ਰਿਗਾ, ਇਹ ਤੇਲ ਨਾਲ
ਮਸਗ ਹੋਏ ਦੇ ਖਰਬ ਗਨ, ਜੇ ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ ਖੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਗਨ
।

੫

ਉੱਡਦੇ ਹੋਏ ਖੱਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਮੰਬੰਧਿਤ ਦਰਸਣ

? ਮੈਂ ਮੁੜ ਕੇ ਅੱਖਾਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਵੇਖੋ, ਇੱਕ ਉੱਡਦੀ ਹੋਈ ਲਘੇਟਵੀਂ
ਖੱਤਰੀ ਸੀ । ^੨ ਉਮ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਰਿਗਾ, ਤੂੰ ਕੀ ਦੇਖਦਾ ਹੈਂ ? ਮੈਂ ਰਿਗਾ, ਮੈਂ ਇੱਕ
ਉੱਡਦੀ ਹੋਈ ਲਘੇਟਵੀਂ ਖੱਤਰੀ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਵੀਹ ਗੱਥ ਅਤੇ
ਚੌੜਾਈ ਦਸ ਗੱਥ ਹੈ । ^੩ ਫੇਰ ਉਮ ਮੈਨੂੰ ਰਿਗਾ, ਇਹ ਉਹ ਸਰਾਧ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਸਾਰੇ
ਦੇਸ ਦੀ ਧਰਤ ਉੱਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਜੇ ਹਰੇਕ ਚੋਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਗੁਣ ਤੋਂ ਉਹ
ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੱਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਜੇ ਸਹੁੰ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਦੇ
ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਣ ਤੋਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ । ^੪ ਸੈਨਾਂ ਦੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵਾਰ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਮ
ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਲਿਆਵਾਂਗਾ । ਉਹ ਚੋਰ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਨਾਮ ਦੀ ਝੂਠੀ ਸਹੁੰ
ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵੜੇਗਾ, ਉਹ ਉਮ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਟਿਕੇਗਾ ਅਤੇ ਉਮ
ਨੂੰ ਲੱਕੜੀ ਅਤੇ ਖੰਬਰ ਸਮੇਤ ਨਾਮ ਕਰੇਗਾ ।

ਏਫਾਹ ਵਿੱਚ ਬੈਠੀ ਹੋਈ ਔਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਮੰਬੰਧਿਤ ਦਰਸਣ

^੫ ਤਦ ਉਹ ਦੂਤ ਜਿਹੜਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਅਤੇ
ਉਮ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਰਿਗਾ, ਤੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਦੇਖ ! ਉਹ ਕੀ ਹੈ ਜੇ ਬਾਹਰ
ਨੂੰ ਨਿੱਕਲਦਾ ਹੈ ? ^੬ ਮੈਂ ਰਿਗਾ, ਇਹ ਕੀ ਹੈ ? ਉਮ ਨੇ ਰਿਗਾ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਏਫਾਹ
ਬਾਹਰ ਨੂੰ ਨਿੱਕਲ ਰਿਗਾ ਹੈ । ਉਮ ਨੇ ਰਿਗਾ, ਸਾਰੇ ਦੇਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਹ
ਬਦੀ ਹੈ । ^੭ ਤਾਂ ਵੇਖੋ, ਸਿੱਕੇ ਦਾ ਇੱਕ ਢੱਕਣ ਉੱਪਰ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ
ਔਰਤ ਏਫਾਹ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠੀ ਹੋਈ ਸੀ । ^੮ ਉਮ ਰਿਗਾ ਕਿ ਇਹ ਦੁਸਟਖੁਣਾ ਹੈ ।
ਉਮ ਨੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਏਫਾਹ ਵਿੱਚ ਘੱਕ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਮ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਢੱਕਣ ਨੂੰ ਏਫਾਹ ਦੇ
ਮੂੰਹ ਉੱਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ । ^੯ ਫੇਰ ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਵੇਖੋ, ਦੋ
ਇਸਤਰੀਆਂ ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲੀਆਂ ਅਤੇ ਹਵਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖੰਭਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਕਿਉਂ
ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖੰਭ ਲਮਢੀਂਗ ਦੇ ਖੰਭਾਂ ਵਰਗੇ ਸਨ । ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਏਫਾਹ ਨੂੰ ਧਰਤੀ
ਅਤੇ ਅਕਾਸ਼ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਲੇ ਤੌਰ ਚੁੱਕਿਆ ?^{੧੦} ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਮ ਦੂਤ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਮੇਰੇ
ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਸੀ ਰਿਗਾ, ਇਹ ਏਫਾਹ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਲੈ ਚੱਲੀਆਂ ਗਨ ? ^{੧੧} ਉਮ
ਮੈਨੂੰ ਰਿਗਾ ਕਿ ਸਿਨਯਾਰ ਦੇਸ ਵਿੱਚ ਉਮ ਦਾ ਇੱਕ ਘਰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ । ਜਦ
ਉਹ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਦੇ ਅੱਡੇ ਉੱਤੇ ਉਹ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ।

੬

ਚਾਰ ਸੱਥਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਰਸਣ

੧ ਮੈਂ ਫਿਰ ਜੱਖਾਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਵੇਖੋ, ਦੋ ਯਗੜਾਂ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਸਥ ਥਾਹਰ ਨੂੰ ਨਿੱਕਲ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਯਗੜ ਖਿੱਤਲ ਦੇ ਯਗੜ ਸਨ । ੨ ਯਹਿਲੇ ਸਥ ਦੇ ਘੋੜੇ ਲਾਲ, ਦੂਜੇ ਸਥ ਦੇ ਘੋੜੇ ਕਾਲੇ, ੩ ਤੀਜੇ ਸਥ ਦੇ ਘੋੜੇ ਚਿੱਟੇ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਸਥ ਦੇ ਘੋੜੇ ਡੱਬੇ ਅਤੇ ਤੇਜ ਸਨ । ੪ ਫੇਰ ਮੈਂ ਉਸ ਦੂਤ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਉੱਤਰ ਦੇ ਕੇ ਰਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਮੇਰੇ ਧਰਤੂ, ਇਹ ਕੀ ਹਨ ? ੫ ਤਾਂ ਉਸ ਦੂਤ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦੇ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਰਾਮ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਗਵਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਨਿੱਕਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦ ਉਹ ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਧਰਤੂ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ ਖੜੀਆਂ ਹੋਣ । ੬ ਜਿਹ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕਾਲੇ ਘੋੜੇ ਹਨ ਉਹ ਉੱਤਰ ਦੇ ਸਨ ਨੂੰ ਨਿੱਕਲ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਚਿੱਟੇ ਘੋੜਿਆਂ ਵਾਲਾ ਉਹ ਦੇ ਖਿੱਛੇ ਨਿੱਕਲ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡੱਬੇ ਘੋੜਿਆਂ ਵਾਲਾ ਦੱਖਣ ਦੇ ਸਨ ਨੂੰ ਨਿੱਕਲ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ੭ ਜਦ ਇਹ ਤੇਜ ਘੋੜੇ ਨਿੱਕਲੇ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਖੁੰਮਣ ਦੇ ਲਈ ਜਾਣਾ ਚਾਹਿਆ । ਉਸ ਨੇ ਰਿਹਾ, ਚੱਲੋ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਖੁੰਮੋ, ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ । ੮ ਤਦ ਉਸ ਨੇ ਅਵਾਜ਼ ਮਾਰ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਰਿਹਾ, ਵੇਖ, ਜਿਹੜੇ ਉੱਤਰ ਦੇ ਸਨ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦੇ ਸਨ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸਾਂਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ।

ਯਹੇਸੂਆ ਦਾ ਰਾਜ ਅਭਿਸ਼ੇਕ

੯ ਤਦ ਯਹੇਵਾਹ ਦਾ ਬਚਨ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਇਆ ਕਿ ੧੦ ਤੂੰ ਗੁਲਾਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਲਦੀ, ਟੋਬੀਯਾਹ ਅਤੇ ਯਦਯਾਹ ਨੂੰ ਲੈ ਅਤੇ ਤੂੰ ਜੱਜ ਦੇ ਹੀ ਦਿਨ ਆ ਕੇ ਸਫਨਯਾਹ ਦੇ ਖੁੱਤਰ ਯੋਸੀਯਾਹ ਦੇ ਘਰ ਜਾ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਬਾਬਲ ਤੋਂ ਆਏ ਹਨ ੧੧ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਸੋਨਾ ਲੈ ਕੇ ਤਾਜ ਬਣਾ ਅਤੇ ਧਰਯਾਨ ਜਾਜਕ ਯਹੇਸਾਦਾਰ ਦੇ ਖੁੱਤਰ ਯਹੇਸੂਆ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਸੱਖ ੧੨ ਅਤੇ ਤੂੰ ਉਹ ਨੂੰ ਆਖ ਕਿ ਸੈਨਾਂ ਦਾ ਯਹੇਵਾਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਖੋ, ਇੱਕ ਧਰਥ ਜਿਹ ਦਾ ਨਾਮ ਸਾਖ ਹੈ, ਉਹ ਆਖਣੇ ਥਾਂ ਤੋਂ ਸਾਖਾਂ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਯਹੇਵਾਹ ਦੀ ਹੈਰਲ ਨੂੰ ਬਣਾਵੇਗਾ । ੧੩ ਉਹੀ ਯਹੇਵਾਹ ਦੀ ਹੈਰਲ ਨੂੰ ਬਣਾਵੇਗਾ । ਉਹ ਸਾਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਆਖਣੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਉੱਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਹਕੂਮਤ ਕਰੇਗਾ । ਇੱਕ ਜਾਜਕ ਵੀ ਆਖਣੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਉੱਤੇ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਾਂਤੀ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ । ੧੪ ਉਹ ਤਾਜ ਹੇਲਮ ਲਈ, ਟੋਬੀਯਾਹ ਲਈ, ਯਦਯਾਹ ਲਈ ਅਤੇ ਸਫਨਯਾਹ ਦੇ ਖੁੱਤਰ ਹੇਨ ਲਈ ਯਹੇਵਾਹ ਦੀ ਹੈਰਲ ਵਿੱਚ ਯਾਦਗਿਰੀ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ । ੧੫ ਤਾਂ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਦੇ ਲੋਕ ਆਉਣਗੇ ਅਤੇ ਯਹੇਵਾਹ ਦੀ ਹੈਰਲ ਨੂੰ

ਬਣਾਉਣਗੇ । ਉਦ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣੋਗੇ ਕਿ ਸੈਨਾਂ ਦੇ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਰੋਲ ਭੇਜਿਆ ਹੈ । ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਯਹੋਵਾਹ ਆਪਣੇ ਧਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਦਿਲ ਨਾ ਕੇ ਸੁਣੋਗੇ ਤਾਂ ਇਹ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ।

੭

ਵਰਤ ਦੇ ਬਾਰੇ

੧ ਦਾਗ ਖਾਤਮਾਗ ਦੇ ਚੌਥੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੇਵੇਂ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਚੌਥੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਆਰਥਾਤ ਰਿਸਲੇਵ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਜਰਰਯਾਗ ਨੂੰ ਆਈ । ੨ ਤਾਂ ਬੈਤਏਲ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸ਼ਰਾਮਰ, ਰਗਮ ਮਲਕ ਆਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਆਂਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ੩ ਆਤੇ ਜਾਜ਼ਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਸੈਨਾਂ ਦੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਭਵਨ ਲਈ ਸਨ ਆਤੇ ਨਬੀਆਂ ਨੂੰ ਆਖਣ, ਕਿ ਮੈਂ ਧੰਜਵੇਂ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤ ਰੱਖਾਂ ਆਤੇ ਮੋਗ ਕਰਨ, ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ? ੪ ਫੇਰ ਸੈਨਾਂ ਦੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਬਚਨ ਮੇਰੇ ਰੋਲ ਆਇਆ ਕਿ ੫ ਦੇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਤੇ ਜਾਜ਼ਰਾਂ ਨੂੰ ਆਖ ਕਿ ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਧੰਜਵੇਂ ਆਤੇ ਸੱਤਵੇਂ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਵਰਤ ਰੱਖਦੇ ਆਤੇ ਮੋਗ ਕਰਦੇ ਸੀ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਦੀ ਮੇਰੇ ਲਈ ਵਰਤ ਰੱਖਿਆ ? ੬ ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਖਾਂਦੇ-ਪੀਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਕੀ ਆਪਣੇ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ ਆਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੀਂਦੇ ਹੋ ? ੭ ਕੀ ਇਹ ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਖਹਿਲੇ ਨਬੀਆਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਖੁਕਾਰ ਕੇ ਆਖੀਆਂ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਯਰੂਸਲਮ ਮੁੱਖ ਆਤੇ ਚੈਨ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਸਦਾ ਸੀ ਆਤੇ ਉਹ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਨਗਰ, ਦੱਖਣ ਆਤੇ ਹੇਠਾਂ ਵਾਲੇ ਨਗਰ ਵੀ ਵੱਸਦੇ ਸਨ ?

ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਆਗਿਆ ਨਾ ਮੰਨਣਾ

੮ ਫੇਰ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਬਚਨ ਜਰਰਯਾਗ ਨੂੰ ਆਇਆ ਕਿ ੯ ਸੈਨਾਂ ਦਾ ਯਹੋਵਾਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਚਿਆਈ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਕਰੋ ਆਤੇ ਹਰੇਕ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਉੱਤੇ ਦਿਆ ਆਤੇ ਤਰਸ ਕਰੋ । ੧੦ ਵਿਯਵਾ, ਯਤੀਮ, ਧਰਮੇਸੀ ਆਤੇ ਗਰੀਬ ਨੂੰ ਨਾ ਸਤਾਓ ਆਤੇ ਨਾ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਬੁਰਿਆਈ ਮੋਚੇ । ੧੧ ਧਰ ਉਹ ਇਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੋਏ । ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਖਿੱਠਾਂ ਮੋੜ ਲਈਆਂ ਆਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਕਰ ਲਏ ਕਿ ਨਾ ਸੁਣਨ ੧੨ ਆਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਆਲਮਸ ਖੱਬਰ ਵਾਂਗੂੰ ਕਠੋਰ ਕਰ ਲਿਆ, ਤਾਂ ਕਿ ਬਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਆਤੇ ਉਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸੁਣਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੈਨਾਂ ਦੇ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਤਮਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਨਬੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥੀਂ ਭੇਜੀਆਂ ਸਨ । ਤਾਂ ਸੈਨਾਂ ਦੇ ਯਹੋਵਾਹ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡਾ ਕੋਖ

ਹੋਇਆ । ੧੩ ਉਦ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਨੇ ਖੁਰਾਕਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਨਾ ਸੁਣਿਆ, ਉਸੇ
 ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਉਹ ਖੁਰਾਕਨਗੇ ਅਤੇ ਮੈਂ ਨਾ ਸੁਣਾਂਗਾ, ਮੈਨਾਂ ਦੇ ਖਰੋਵਾਹ ਦਾ ਵਾਰ
 ਹੈ । ੧੪ ਮਗੋਂ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਵਰੇਲੇ ਨਾਲ ਮਾਰੀਆਂ ਕੋਮਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਖਿਲਾਰ
 ਦਿਆਂਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦੇਸ ਉਹਨਾਂ
 ਦੇ ਮਗਰੋਂ ਉਜਾੜ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਦੇ ਵਿੱਚ ਦੀ ਕੋਈ ਆਉਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਨਹੀਂ ਮੀ
 । ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਸ ਮਨ ਮੋਹਣੇ ਦੇਸ ਨੂੰ ਉਜਾੜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ।

੮

ਯਰੂਸਲਮ ਦੇ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਵਾਕਾਦਾ

੧ ਉਦ ਮੈਨਾਂ ਦੇ ਖਰੋਵਾਹ ਦਾ ਬਚਨ ਮੈਂ ਨੂੰ ਆਇਆ ਕਿ ੨ ਮੈਨਾਂ ਦਾ ਖਰੋਵਾਹ
 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਮੀਯੋਨ ਲਈ ਵੱਡੀ ਆਣਖ ਨਾਲ ਆਣਖੀ
 ਗਾਂ, ਮਗੋਂ ਮੈਂ ਉਹ ਦੇ ਲਈ ਵੱਡੇ ਕਰੋਯ ਨਾਲ ਆਣਖੀ ਗਾਂ । ੩ ਖਰੋਵਾਹ ਇਸ
 ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਖਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਮੀਯੋਨ ਵੱਲ ਵਾਧਮ ਆ ਕੇ ਯਰੂਸਲਮ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ
 ਵੱਸਾਂਗਾ ਅਤੇ ਯਰੂਸਲਮ “ਵਫਾਦਾਰ ਨਗਰੀ” ਅਤੇ ਮੈਨਾਂ ਦੇ ਖਰੋਵਾਹ ਦਾ
 ਧਗੜਾ “ਥਵਿੱਤਰ ਧਗੜਾ” ਕਹਾਵੇਗਾ । ੪ ਮੈਨਾਂ ਦਾ ਖਰੋਵਾਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ
 ਆਖਦਾ ਹੈ, ਫੇਰ ਬੁੱਢੇ ਅਤੇ ਬੁੱਢੀਆਂ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਗੱਥ ਵਿੱਚ
 ਡੰਗੋਰੀ ਲੈ ਕੇ ਯਰੂਸਲਮ ਦੇ ਚੌਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣਗੇ ੫ ਅਤੇ ਸਹਿਰ ਦੇ ਚੌਕ, ਚੌਕਾਂ
 ਵਿੱਚ ਖੇਡਣ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹੋਣਗੇ । ੬ ਮੈਨਾਂ ਦਾ ਖਰੋਵਾਹ
 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਧਰਜਾ ਦੇ ਬਚੇ ਹੋਏ
 ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਨੋਖਾ ਹੋਵੇ, ਧਰ ਕੀ ਮੋਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ
 ਆਨੋਖਾ ਹੋਵੇਗਾ ? ਮੈਨਾਂ ਦੇ ਖਰੋਵਾਹ ਦਾ ਵਾਰ ਹੈ ੭ ਮੈਨਾਂ ਦਾ ਖਰੋਵਾਹ ਇਸ
 ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਖਦਾ ਹੈ, ਦੇਖ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਧਰਜਾ ਨੂੰ ਖੁਰਬੀ ਦੇਸ ਤੋਂ ਅਤੇ ਧੰਡਮੀ
 ਦੇਸ ਬਚਾਵਾਂਗਾ । ੮ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆਵਾਂਗਾ, ਉਹ ਯਰੂਸਲਮ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ
 ਵੱਸਣਗੇ, ਉਹ ਮੋਰੀ ਧਰਜਾ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਮੈਂ ਵਫਾਦਾਰੀ ਅਤੇ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ
 ਦਾ ਧਰਮੇਸੁਰ ਹੋਵਾਂਗਾ । ੯ ਮੈਨਾਂ ਦਾ ਖਰੋਵਾਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ
 ਤੁਹਾਡੇ ਗੱਥ ਤਕੜੇ ਹੋਣ, ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਇਹ ਬਚਨ ਇਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਣਦੇ ਹੋ,
 ਜਿਹੜੇ ਮੈਨਾਂ ਦੇ ਖਰੋਵਾਹ ਦੇ ਭਵਨ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਨਬੀਆਂ ਦੇ
 ਮੂੰਹੋਂ ਨਿੱਕਲੇ ਸਨ ਆਰਥਾਤ ਹੈਰਲ ਦੀ ਉਮਾਰੀ ਲਈ । ੧੦ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ
 ਤੋਂ ਧਹਿਲਾਂ ਨਾ ਆਦਮੀ ਲਈ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਮੀ, ਨਾ ਧਸੂ ਲਈ ਕੋਈ ਭਾੜਾ ਮੀ ਅਤੇ
 ਵੈਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸੁਖੀ ਨਹੀਂ
 ਮੀ । ਮੈਂ ਹਰੇਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਮੀ । ੧੧ ਧਰ ਮੈਂ

ਗੁਣ ਇਸ ਖਰਜਾ ਦੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖਹਿਲਿਆਂ ਦਿਨਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਨਹੀਂ ਰਹਾਂਗਾ, ਮੈਨਾਂ ਦੇ ਅਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵਾਰ ਹੈ । ੧੨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਬੀ ਸਾਂਤੀ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਅੰਗੂਰੀ ਖੋਲ ਆਖਣਾ ਫਲ ਦੇਵੇਗੀ, ਯਰਤੀ ਆਖਣੀ ਧੈਂਦਾਵਾਰ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਯਰਾਮ ਆਖਣੀ ਤੁਰੇਲ ਦੇਵੇਗਾ । ਮੈਂ ਇਸ ਖਰਜਾ ਦੇ ਬਚੀਏ ਨੂੰ ਟਿਹਨਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਯਥਿਰਾਸੀ ਬਣਾਵਾਂਗਾ । ੧੩ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਅਗੂਦਾਹ ਦੇ ਅਰਾਣੇ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਅਰਾਣੇ, ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਚੋਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮਰਾਥ ਦਾ ਰਾਰਨ ਸੀ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਚਾਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਬਰਬਤ ਦਾ ਰਾਰਨ ਹੋਵੋਗੇ । ਤੁਸੀਂ ਨਾ ਡਰੋ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਥ ਤਰੜੇ ਹੋਣ ! ੧੪ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੈਨਾਂ ਦਾ ਅਹੋਵਾਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਮਥੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਬੁਰਿਆਈ ਰਰਨੀ ਠਾਣ ਲਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਖਿਉ-ਦਾਦਿਆਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਰੁਏਵਾਨ ਰੀਤਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਨਾ ਖਛਤਾਇਆ, ਮੈਨਾਂ ਦੇ ਅਹੋਵਾਹ ਨੇ ਰਿਹਾ, ੧੫ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਫੇਰ ਠਾਣ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟਿਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰੁਮਲਮ ਨਾਲ ਅਤੇ ਅਗੂਦਾਹ ਦੇ ਅਰਾਣੇ ਨਾਲ ਭਲਿਆਈ ਰਰਾਂ । ਤੁਸੀਂ ਨਾ ਡਰੋ ! ੧੬ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਤੁਸੀਂ ਰਰਨੀਆਂ ਹਨ; ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਆਖਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਨਾਲ ਸੱਚ ਬੋਲੋ, ਤੁਸੀਂ ਆਖਣੇ ਫਾਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਚਿਆਈ ਅਤੇ ਸਾਂਤੀ ਦਾ ਨਿਆਂ ਰਰੋ । ੧੭ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਰੋਈ ਆਖਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਖਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਬੁਰਿਆਈ ਰਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨਾ ਬਣਾਵੋ ਅਤੇ ਨਾ ਰੋਈ ਝੂਠੀ ਸਹੁ ਨਾਲ ਖਿਆਰ ਰਰੋ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਟਿਹਨਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਖਿਣ ਰਰਦਾ ਹਾਂ, ਅਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵਾਰ ਹੈ । ੧੮ ਤਦ ਮੈਨਾਂ ਦੇ ਅਹੋਵਾਹ ਦਾ ਬਚਨ ਮੈਨੂੰ ਆਇਆ ਕਿ ੧੯ ਮੈਨਾਂ ਦਾ ਅਹੋਵਾਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਬੇ, ਖੰਜਵੇ, ਸੱਤਵੇਂ ਅਤੇ ਦੱਸਵੇਂ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਵਰਤ ਅਗੂਦਾਹ ਦੇ ਅਰਾਣੇ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਅਮਨ ਚੈਨ ਦੇ ਖਰਬ ਹੋਣਗੇ । ਤੁਸੀਂ ਸਚਿਆਈ, ਵਫਾਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸਾਂਤੀ ਨਾਲ ਖਿਆਰ ਰਰੋ । ੨੦ ਮੈਨਾਂ ਦਾ ਅਹੋਵਾਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੇਰ ਚੋਮਾਂ ਅਤੇ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨਗਰਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਆਉਣਗੇ ੨੧ ਤਾਂ ਇੱਕ ਨਗਰ ਦੇ ਵਾਸੀ ਦੂਜੇ ਦੇ ਰੋਲ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਆਖਣਗੇ ਕਿ ਆਉ, ਛੇਤੀ ਚੱਲੀਏ, ਅਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਰਰੀਏ ਅਤੇ ਮੈਨਾਂ ਦੇ ਅਹੋਵਾਹ ਨੂੰ ਭਾਲੀਏ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਵੀ ਚੱਲਾਂਗਾ । ੨੨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਅਤੇ ਸੂਰਬੀਰ ਚੋਮਾਂ ਮੈਨਾਂ ਦੇ ਅਹੋਵਾਹ ਨੂੰ ਭਾਲਣ ਲਈ ਅਰੁਮਲਮ ਵਿੱਚ ਆਉਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਅਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਰਰਨਗੀਆਂ । ੨੩ ਮੈਨਾਂ ਦਾ ਅਹੋਵਾਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਬੋਲੀ ਦੇ ਬੋਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਮਾਂ ਦੇ ਦਸ ਮਨੁੱਖ ਇੱਕ ਅਗੂਦੀ ਦਾ ਖੱਲਾ ਫੜਨਗੇ ਅਤੇ ਆਖਣਗੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਚੱਲਾਂਗੇ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖਰਮੇਸੂਰ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਹੈ ।

੯

ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜਾ ਦਾ ਨਿਆਂ

੧ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਬਚਨ ਇਦਰਾਰ ਦੇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਦੰਮਿਸਕ ਉੱਤੇ ਵੀ ਖਵੇਗਾ । ਕਿਉਂ ਜੋ ਆਦਮ ਵੰਸ ਦੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਸਾਰਿਆਂ ਗੋਤਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਯਹੋਵਾਹ ਵੱਲ ਹਨ । ੨ ਅਤੇ ਹਮਾਥ ਵੱਲ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਰ ਅਤੇ ਮੀਦੋਨ ਵੱਲ ਵੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਬਹੁਤ ਬੁੱਧਵਾਨ ਹਨ । ੩ ਸੂਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਗੜ੍ਹ ਬਣਾਇਆ, ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਢੇਰ ਯੁੜ ਵਾਂਗੂੰ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਲੀਆਂ ਦੇ ਚਿੱਰੜ ਵਾਂਗੂੰ ਢੇਰਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਲਾ ਲਏ । ੪ ਵੇਖੋ, ਯਰਬੂ ਉਸ ਦੀ ਮਿਲਖ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲਵੇਗਾ, ਉਸ ਦੀ ਸਰਤੀ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਅੱਗ ਨਾਲ ਖਾਧਾ ਜਾਵੇਗਾ । ੫ ਅਸਰਲੋਨ ਵੇਖੇਗਾ ਅਤੇ ਡਰ ਜਾਵੇਗਾ, ਅੱਜਾਹ ਵੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਨੂੰ ਡਾਢੀ ਖੀੜ ਲੱਗੇਗੀ ਅਤੇ ਯਾਰੋਨ ਵੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਟੁੱਟ ਜਾਵੇਗਾ, ਅੱਜਾਹ ਵਿੱਚੋਂ ਰਾਜਾ ਮਿਟ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਸਰਲੋਨ ਉਜਾੜ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ । ੬ ਦੇਗਲੇ ਅਸਦੇਦ ਵਿੱਚ ਵੱਸਣਗੇ, ਮੈਂ ਫਲਿਸਤੀਆਂ ਦੇ ਘਮੰਡ ਨੂੰ ਮੁਕਾ ਦਿਆਂਗਾ । ੭ ਮੈਂ ਉਸ ਦਾ ਲਹੂ ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਘਿਣਾਉਣੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਦੰਦਾ ਵਿੱਚੋਂ ਰੱਛ ਲਵਾਂਗਾ, ਇਹ ਵੀ ਸਾਡੇ ਧਰਮੇਸੂਰ ਲਈ ਇੱਕ ਬਰੀਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਯਹੂਦਾਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਹਾਰਮ ਵਾਂਗੂੰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਯਾਰੋਨ ਯਬੂਸੀਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਹੋਵੇਗਾ । ੮ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਸਾਖੀ ਲਈ ਡੇਰਾ ਲਾਵਾਂਗਾ ਕਿ ਰੋਈ ਆ ਜਾ ਨਾ ਸਕੇ, ਫੇਰ ਰੋਈ ਦੁੱਖ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾ ਲੰਘੇਗਾ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਗੁਣ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦੇਖ ਲਿਆ ਹੈ ।

ਮੀਯੋਨ ਦਾ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਰਾਜਾ

੯ ਜੇ ਮੀਯੋਨ ਦੀਏ ਧੀਏ, ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋ, ਜੇ ਯਰੂਸਲਮ ਦੀਏ ਧੀਏ, ਲਲਚਾਰ ! ਦੇਖ, ਤੇਰਾ ਪਾਤਸਾਹ ਤੇਰੇ ਰੋਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਧਰਮੀ ਅਤੇ ਮੁਰਤੀਦਾਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਦੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਗਯੇ ਦੇ ਜੁਆਨ ਬੱਚੇ ਉੱਤੇ ਸਵਾਰ ਹੈ । ੧੦ ਮੈਂ ਅਫਰਾਈਮ ਤੋਂ ਰਖ ਨੂੰ ਅਤੇ ਯਰੂਸਲਮ ਤੋਂ ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਵੱਢ ਸੁੱਟਾਂਗਾ, ਲੜਾਈ ਦਾ ਧਣੁਖ ਤੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ । ਉਹ ਰੋਮਾਂ ਲਈ ਸਾਂਤੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਰਹੇਗਾ, ਉਹ ਦੀ ਹਰੁਮਤ ਸਮੁੰਦਰ ਤੋਂ ਸਮੁੰਦਰ ਤੱਕ ਅਤੇ ਦਰਿਆ ਤੋਂ ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗੀ । ੧੧ ਤੈਨੂੰ ਵੀ ਤੇਰੇ ਨੇਮ ਦੇ ਲਹੂ ਦੇ ਚਾਰਨ, ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨ ਧਾਣੀ ਦੇ ਟੋਏ ਤੋਂ ਰੱਛ ਲਵਾਂਗਾ । ੧੨ ਜੇ ਆਸਦੇਦ ਗੁਲਾਮੇ, ਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਾਓ ! ਮੈਂ ਅੱਜ ਦੰਮਦਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਦੁਗਣਾ ਮੋੜਾਂਗਾ । ੧੩ ਮੈਂ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਧਣੁਖ ਵਾਂਗੂੰ ਝੁਰਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਫਰਾਈਮ ਨੂੰ ਉਹ ਦਾ ਬਾਣ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਜੇ ਮੀਯੋਨ ਮੈਂ

ਤੇਰੇ ਖੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਵਾਂਗਾ, ਹਾਂ ਤੇਰੇ ਖੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਜੇ ਆਵਾਨ, ਤੈਨੂੰ ਟਿੱਕ ਸੁਰਮੇ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਵਾਂਗੂੰ ਬਣਾਵਾਂਗਾ । ੧੪ ਯਹੋਵਾਹ ਉਗਨਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ, ਉਸ ਦਾ ਤੀਰ ਬਿਜਲੀ ਵਾਂਗੂੰ ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲੇਗਾ, ਧਰਤੀ ਯਹੋਵਾਹ ਤੁਰਹੀ ਫੂਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਵਾਢੇਰੇਲੇ ਵਿੱਚ ਚੱਲੇਗਾ । ੧੫ ਮੈਨਾਂ ਦਾ ਯਹੋਵਾਹ ਉਗਨਾਂ ਨੂੰ ਢੱਕ ਲਵੇਗਾ, ਉਹ ਖਾਣਗੇ ਅਤੇ ਗੁਲੇਲ ਦੇ ਖੱਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿੱਥਣਗੇ, ਉਹ ਖੀਣਗੇ ਅਤੇ ਮਰਾਥੀਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਰੋਲਾ ਖਾਉਣਗੇ, ਉਹ ਰਟੋਰਿਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਅਤੇ ਜਗਵੇਦੀ ਦੇ ਖੁੰਜਿਆ ਵਾਂਗੂੰ ਭਰ ਜਾਣਗੇ । ੧੬ ਉਸ ਦਿਨ ਯਹੋਵਾਹ ਉਗਨਾਂ ਦਾ ਧਰਮੇਸੁਰ ਉਗਨਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਵੇਗਾ, ਆਪਣੀ ਧਰਜਾ ਦੇ ਇੱਜੜ ਵਾਂਗੂੰ, ਉਹ ਮੁਕਟ ਦੇ ਜਵਾਹਰ ਵਾਂਗੂੰ ਹੋਣਗੇ, ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਭੂਮੀ ਉੱਤੇ ਚਮਕਣਗੇ, ਰਿਉਂ ਜੇ ਉਸ ਦੀ ਭਲਿਆਈ ਰਿੰਨੀ ਹੀ ਵੱਡੀ ਹੈ । ੧੭ ਉਸ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵੀ ਰਿੰਨੀ ਵੱਡੀ ਹੈ ! ਅੰਨ ਜੁਆਨਾਂ ਨੂੰ, ਨਵੀਂ ਮੈਂ ਰੁਆਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਸਟ-ਯੁਸਟ ਰਹੇਗੀ ।

੧੦

ਛੁਟਰਾਰੇ ਦਾ ਵਾਅਦਾ

੧ ਯਹੋਵਾਹ ਤੋਂ ਮੀਂਹ ਮੰਗੋ, ਬਾਹਰ ਦੀ ਰੁੱਤ ਦਾ ਮੀਂਹ, ਯਹੋਵਾਹ ਬਿਜਲੀ ਚਮਕਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਗਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਛੜ ਵਾਲਾ ਮੀਂਹ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਖੋਤ ਵਿੱਚ ਮਾਗ ਖੁੱਤ ਦੇਵੇਗਾ । ੨ ਤਰਾਫੀਮ ਤਾਂ ਖੋਖਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਰਹਦੇ ਹਨ, ਖੁੱਛਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਝੂਠ ਵੇਖਦੇ ਹਨ, ਸੁਫਨੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਰਥ ਗੱਲਾਂ ਰਹਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਤਮੱਲੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਭੇਡਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਭਟਕਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਦੁੱਖ ਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਰਿਉਂ ਜੇ ਅਜ਼ਾਲੀ ਰੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ । ੩ ਅਜ਼ਾਲੀਆਂ ਉੱਤੇ ਮੋਰਾ ਰਹੇਯ ਭੜਕਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਾ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਰਿਉਂ ਜੇ ਮੈਨਾਂ ਦੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਇੱਜੜ ਵੱਲ ਅਰਥਾਤ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਅਰਾਣੇ ਵੱਲ ਯਿਯਾਨ ਰੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਗਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੋਹਣੇ ਜੰਗੀ ਖੋੜੇ ਵਾਂਗੂੰ ਬਣਾਵੇਗਾ । ੪ ਉਗਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਖੁੰਜੇ ਦਾ ਖੱਬਰ, ਉਗਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਰੀਲੇ, ਉਗਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜੰਗੀ ਯਣੁਖ ਅਤੇ ਉਗਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਮਾਰੇ ਗਾਰਮ ਨਿੱਕਲਣਗੇ । ੫ ਉਹ ਸੁਰਬੀਰਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਹੋਣਗੇ, ਉਹ ਲੜਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗਲੀਆਂ ਦੇ ਚਿੱਕੜ ਵਿੱਚ ਮਿੱਥਣਗੇ, ਉਹ ਲੜਨਗੇ ਰਿਉਂ ਜੇ ਯਹੋਵਾਹ ਉਗਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਖੋੜ ਮਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਰਮਿੰਦਾ ਰਨਗੇ । ੬ ਮੈਂ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਅਰਾਣੇ ਨੂੰ ਬਲਵੰਤ ਬਣਾਵਾਂਗਾ, ਮੈਂ ਯੂਸੁਫ ਦੇ ਅਰਾਣੇ ਨੂੰ ਬਚਾਵਾਂਗਾ, ਮੈਂ ਉਗਨਾਂ ਨੂੰ ਮੋੜ ਲਿਆਵਾਂਗਾ ਰਿਉਂ ਜੇ ਮੈਂ ਉਗਨਾਂ ਉੱਤੇ ਰਹਮ ਰੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਉਗਨਾਂ ਨੂੰ ਰਦੇ ਛੱਡਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਰਿਉਂ ਜੇ ਮੈਂ ਯਹੋਵਾਹ ਉਗਨਾਂ ਦਾ ਧਰਮੇਸੁਰ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ

ਉਗਨਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਦਿਆਂਗਾ । ੭ ਯਫਰਾਈਮ ਸੂਰਬੀਰ ਵਾਂਗੂੰ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਗਨਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਯਨੰਦ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਮੈਯ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਗਨਾਂ ਦੇ ਖੁੱਤਰ ਵੇਖਣਗੇ ਅਤੇ ਯਨੰਦ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਉਗਨਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਯਹੋਵਾਹ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ ਹੋਣਗੇ । ੮ ਮੈਂ ਮੀਟੀ ਵਜਾਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਗਨਾਂ ਨੂੰ ਟਿਰੱਠਾ ਰਗਾਂਗਾ, ਰਿਉਰਿ ਮੈਂ ਉਗਨਾਂ ਨੂੰ ਛੁਟਰਾਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਵਧ ਜਾਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਧਹਿਲਾਂ ਵਧੇ ਹੋਏ ਸਨ । ੯ ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਉਗਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਮਾਂ ਵਿੱਚ ਖਿਲਾਹ ਦਿੱਤਾ ਧਰ ਉਹ ਦੂਰ ਦੇ ਦੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਚੇਤੇ ਰਨਗੇ, ਉਹ ਯਾਧਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਜੀਉਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਵਾਧਮ ਯਾ ਜਾਣਗੇ । ੧੦ ਮੈਂ ਉਗਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਸਰ ਦੇਸ ਵਿਚੋਂ ਮੇੜ ਲਿਆਵਾਂਗਾ, ਮੈਂ ਯੱਸੂਰ ਵਿਚੋਂ ਉਗਨਾਂ ਨੂੰ ਟਿਰੱਠੇ ਰਗਾਂਗਾ, ਮੈਂ ਉਗਨਾਂ ਨੂੰ ਗਿਲਯਾਦ ਦੇ ਦੇਸ ਅਤੇ ਲਥਾਨੇਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਵਾਂਗਾ, - ਉਹ ਸਮਾ ਨਾ ਸਰਣਗੇ । ੧੧ ਉਹ ਬਿਧਤਾ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਹ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਯਾਂ ਲਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰੇਗਾ, ਨੀਲ ਦਰਿਆ ਸਾਰੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸੁੱਕ ਜਾਵੇਗਾ, ਯੱਸੂਰ ਦਾ ਘਰੰਡ ਨੀਵਾਂ ਰੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮਿਸਰ ਦਾ ਗਾਜ ਡੰਡਾ ਜਾਂਦਾ ਰਹੇਗਾ । ੧੨ ਮੈਂ ਉਗਨਾਂ ਨੂੰ ਯਹੋਵਾਹ ਵਿੱਚ ਬਲਵੰਤ ਰਗਾਂਗਾ, ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਤੁਰਨ ਫਿਰਨਗੇ, ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵਾਰ ਹੈ ।

??

ਯੱਤਿਆਚਾਰੀ ਯਾਂ ਦਾ ਧਤਨ

੧ ਹੋ ਲਥਾਨੇਨ, ਯਾਧਣੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ੍ਹ ਰਿ ਯੱਗ ਤੇਰੇ ਦਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਖਾ ਜਾਵੇ ! ੨ ਹੋ ਸੂਰ, ਮੇਗ ਰਰ ਰਿਉਂ ਜੋ ਦਿਆਰ ਡਿੱਗ ਧਿਆ, ਸਾਨ ਵਾਲੇ ਨਾਮ ਹੋ ਗਏ ! ਬਾਸਾਨ ਦੇ ਬਲੂਤੇ, ਮੇਗ ਰਰੇ, ਰਿਉਂ ਜੋ ਗੜ੍ਹ ਵਾਲਾ ਜੰਗਲ ਢਹਿ ਧਿਆ ਹੈ । ੩ ਯਯਾਲੀ ਯਾਂ ਦੇ ਸਿਆਧੇ ਦੀ ਯਾਵਾਜ, ਰਿਉਂ ਜੋ ਉਗਨਾਂ ਦੀ ਸਾਨ ਨਾਮ ਹੋ ਗਈ, ਜੁਯਾਨ ਬਬਰ ਮੇਰਾਂ ਦੇ ਗੱਜਣ ਦੀ ਯਾਵਾਜ ਅਤੇ ਯਰਦਨ ਦਾ ਜੰਗਲ ਨਾਮ ਹੋ ਗਿਆ ।

ਦੇ ਚਰਵਾਹੇ

੪ ਯਹੋਵਾਹ ਮੇਰੇ ਧਰਮੇਸੂਰ ਨੇ ਟਿਮ ਤਰਹਾਂ ਰਿਗਾ, ਉਗਨਾਂ ਭੇਡਾਂ ਨੂੰ ਚਰਾ ਜੋ ਵੱਢੀ ਯਾਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਯਾਂ ਹਨ । ੫ ਜਿਹੜੇ ਉਗਨਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਉਗਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਢਣਗੇ ਅਤੇ ਸਜਾ ਨਾ ਧਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਉਗਨਾਂ ਦੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਯਾਧਣਗੇ, ਯਹੋਵਾਹ ਮੁਬਾਰਕ ਹੋਵੇ, ਰਿਉਰਿ ਮੈਂ ਧਨੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ ! ਉਗਨਾਂ ਦੇ ਯਯਾਲੀ ਉਗਨਾਂ ਉੱਤੇ ਤਰਸ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ ਹਨ । ੬ ਮੈਂ ਫੋਰ ਟਿਮ ਦੇਸ ਦੇ ਵਾਸੀ ਯਾਂ ਉੱਤੇ ਤਰਸ ਨਹੀਂ ਖਾਵਾਂਗਾ, ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵਾਰ ਹੈ, ਵੇਖੋ, ਮੈਂ ਹਰ ਯਾਦਮੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਗੁਯਾਂਢੀ ਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗਾਜੇ ਦੇ ਗੱਥ ਵਿਚ ਦੇ ਦਿਆਂਗਾ । ਉਹ ਟਿਮ ਦੇਸ

ਨੂੰ ਮਾਰਨਗੇ, — ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਨਹੀਂ ਛੁਡਾਵਾਂਗਾ । ७ ਮੈਂ ਵੱਢੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਰਮਜ਼ੋਰ ਭੇਡਾਂ ਦਾ ਅਖਾਲੀ ਬਣਿਆ । ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਦੋ ਲਾਠੀਆਂ ਲਈਆਂ, ਇਕ ਨੂੰ “ਮਨੋਹਰਤਾ” ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਨੂੰ “ਮਿਲਾਥ” ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਭੇਡਾਂ ਨੂੰ ਚਰਾਇਆ । ८ ਮੈਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨਾਂ ਅਖਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਢ ਸੁੱਟਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਦੁਖੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਵੀ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਨਫਰਤ ਰਚੀ ਸੀ । ९ ਉਦ ਮੈਂ ਰਿਹਾ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਚਰਾਵਾਂਗਾ, ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਮਰ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨਾਮ ਹੋ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਨਾਮ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਬਾਰੀ ਰਹਿਣ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜਾ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦਾ ਮਾਮ ਖਾਵੇ । १੦ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ “ਮਨੋਹਰਤਾ” ਲਾਠੀ ਲਈ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਰਚ ਦਿੱਤੇ, ਤਾਂ ਰਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਮੈਂ ਮਾਰੀਆਂ ਕੇਮਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤੇੜ ਲਵਾਂ । १੧ ਇਹ ਉਸ ਦਿਨ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਜਦ ਰਮਜ਼ੋਰ ਭੇਡਾਂ ਨੇ ਜਾਣ ਲਿਆ ਜਿਹੜੀਆਂ ਮੇਰੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਰਿ ਇਹ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਬਚਨ ਹੈ । १੨ ਉਦ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾ, ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਨਿਗਾਹ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਮੈਨੂੰ ਦਿਓ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਨਾ ਸਹੀ । ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਤੋਲ ਕੇ ਤੀਹ ਰੁਪਏ ਮੇਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇ ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਤੇ । १੩ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਰਿਹਾ ਰਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਮਿਹਾਰ ਦੇ ਅੱਗੇ ਸੁੱਟ ਦੇ, ਉਸ ਵੱਡੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਜਿਹੜਾ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੇਰਾ ਥਾਇਆ ਸੀ । ਮੈਂ ਉਹ ਤੀਹ ਰੁਪਏ ਲੈ ਕੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਭਵਨ ਵਿੱਚ ਖੁਮਿਹਾਰ ਦੇ ਅੱਗੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੇ । १੪ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਦੂਜੀ ਲਾਠੀ ਜਿਸ ਦਾ ਮਿਲਾਥ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਟੁਕੜੇ-ਟੁਕੜੇ ਰਚ ਦਿੱਤੇ, ਤਾਂ ਜੇ ਮੈਂ ਉਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸਿਮਤੇ ਨੂੰ ਤੇੜ ਦੇਵਾਂ ਜੇ ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੈ । १੫ ਉਦ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਰਿਹਾ ਰਿ ਫੇਰ ਮੁਰਖ ਅਖਾਲੀ ਦਾ ਸਮਾਨ ਲੈ १੬ ਰਿਉ ਜੇ ਵੇਖ, ਮੈਂ ਦੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਅਖਾਲੀ ਨੂੰ ਰਾਇਮ ਰਨ ਵਾਲਾ ਹਾਂ ਜਿਹੜਾ ਨਾਮ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਖਬਰ ਨਾ ਲਵੇਗਾ, ਭਟਕਿਆਂ ਹੋਇਆ ਨੂੰ ਨਾ ਭਾਲੇਗਾ, ਜਖਮੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਨਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਭਲੇ ਨੂੰ ਨਾ ਚਰਾਵੇਗਾ ਯਰ ਮੋਟਿਆਂ ਦਾ ਮਾਮ ਖਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖੁਰ ਚੀਰ ਸੁੱਟੇਗਾ । १੭ ਹਾਏ ਉਸ ਮੇਰੇ ਮੁਰਖ ਅਖਾਲੀ ਲਈ ! ਜਿਹੜਾ ਭੇਡਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਲਵਾਰ ਉਸ ਦੀ ਬਾਂਹ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੱਜੀ ਅੱਖ ਉੱਤੇ ਆ ਪਵੇਗੀ, ਉਸ ਦੀ ਬਾਂਹ ਯੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੁੱਕ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੱਜੀ ਅੱਖ ਯੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਫੁੱਟ ਜਾਵੇਗੀ !

੧ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਬਾਰੇ ਅਹੋਵਾਹ ਦਾ ਬਚਨ । ਅਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵਾਰ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ
 ਆਰਾਮ ਨੂੰ ਤਾਣਦਾ, ਯਰਤੀ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖਦਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਆਤਮਾ ਉਸ
 ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਚਦਾ ਹੈ । ੨ ਵੇਖ, ਮੈਂ ਅਰੁਮਲਮ ਨੂੰ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ
 ਲਈ ਲੁੜਕਣ ਦਾ ਰਟੋਰਾ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਅਹੁਦਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ
 ਹੋਵੇਗਾ ਜਦ ਅਰੁਮਲਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਘੋਰਾ ਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ । ੩ ਮੈਂ ਉਸ
 ਦਿਨ ਅਰੁਮਲਮ ਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਖੱਬਰ ਠਹਿਰਾਵਾਂਗਾ ।
 ਸਾਰੇ ਉਸ ਦੇ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੇ ਜਖਮੀ ਵੀ ਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਯਰਤੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ
 ਰੋਮਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ । ੪ ਅਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵਾਰ ਹੈ, ਉਸ
 ਦਿਨ ਮੈਂ ਹਰੇਕ ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਅਬਰਾਹਮ ਨਾਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਵਾਰ ਨੂੰ ਧਾਗਲਯਣ
 ਨਾਲ ਮਾਰਾਂਗਾ, ਅਹੁਦਾ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਉੱਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ
 ਰੱਖਾਂਗਾ ਅਤੇ ਰੋਮਾਂ ਦੇ ਸਾਰਿਆਂ ਘੋੜਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਨ੍ਹਾ ਕਰ ਕੇ ਮਾਰਾਂਗਾ । ੫ ਤਦ
 ਅਹੁਦਾ ਦੇ ਸਰਦਾਰ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਆਖਣਗੇ ਕਿ ਅਰੁਮਲਮ ਦੇ ਵਾਸੀ
 ਮੇਰੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਧਰਮੇਸੁਰ ਸੈਨਾਂ ਦੇ ਅਹੋਵਾਹ ਵਿੱਚ ਬਲ ਹਨ । ੬ ਉਸ ਦਿਨ
 ਮੈਂ ਅਹੁਦੀਆਂ ਦੇ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੱਕੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਦੀ ਅੰਗੀਠੀ ਵਾਂਗੂੰ ਅਤੇ
 ਧੂਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਦੀ ਮਸਾਲ ਵਾਂਗੂੰ ਠਹਿਰਾਵਾਂਗਾ । ਉਹ ਸੱਜੇ ਖੱਬੇ ਅਤੇ
 ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖਾ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਅਰੁਮਲਮ ਦੇ ਵਾਸੀ ਫੇਰ
 ਅਰੁਮਲਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਥਾਂ ਹੀ ਵੱਸਣਗੇ । ੭ ਅਹੋਵਾਹ ਧਰਮੇਸੁਰ ਅਹੁਦਾ ਦੇ
 ਤੰਬੂਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਉਦ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਦਾ ਧਰਤਾਧ ਅਤੇ ਅਰੁਮਲਮ
 ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਧਰਤਾਧ, ਅਹੁਦਾ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਨਾ ਹੋਵੇ । ੮ ਉਸ ਦਿਨ ਅਹੋਵਾਹ
 ਅਰੁਮਲਮ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਇੱਕ ਢਾਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਸ ਦਿਨ ਉਹਨਾਂ
 ਵਿੱਚੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਤੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਦਾਉਦ ਵਰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਦਾਉਦ ਦਾ ਘਰਾਣਾ ਧਰਮੇਸੁਰ
 ਅਤੇ ਅਹੋਵਾਹ ਦੇ ਦੂਤ ਵਰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਹੜਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਸੀ । ੯ ਉਸ
 ਦਿਨ ਮੈਂ ਅਰੁਮਲਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰੋਮਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮ
 ਕਰਨ ਲਈ ਜਤਨ ਕਰਾਂਗਾ । ੧੦ ਮੈਂ ਦਾਉਦ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਅਤੇ ਅਰੁਮਲਮ ਦੇ
 ਵਾਸੀਆਂ ਉੱਤੇ ਕਿਰਪਾ ਅਤੇ ਦਯਾ ਦਾ ਆਤਮਾ ਵਗਾਵਾਂਗਾ, ਉਹ ਮੇਰੀ ਵੱਲ
 ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵਿੰਨ੍ਹਿਆ ਸੀ ਤੱਕਣਗੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਮੋਗ ਕਰਨਗੇ
 ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਇਕਲੋਤੇ ਦੇ ਲਈ ਮੋਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਲਈ
 ਖਿੱਟਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਜੇਠੇ ਖੁੱਤਰ ਲਈ ਖਿੱਟਦਾ ਹੈ । ੧੧ ਉਸ ਦਿਨ
 ਅਰੁਮਲਮ ਵਿੱਚ ਹਦਦਰਮੋਨ ਦੇ ਮੋਗ ਵਰਗਾ ਵੱਡਾ ਮੋਗ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਹੜਾ ਮਗਿਦੋ
 ਦੀ ਘਾਟੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ । ੧੨ ਦੇਸ ਮੋਗ ਕਰੇਗਾ, ਧਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਧਰਿਵਾਰ

ਯੁੱਧ-ਯੁੱਧ, ਦਾਉਦ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਦਾ ਖਰਿਵਾਰ ਯੁੱਧ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਖਤਨੀਆਂ ਯੁੱਧ, ਨਾਥਾਨ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਦਾ ਖਰਿਵਾਰ ਯੁੱਧ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਖਤਨੀਆਂ ਯੁੱਧ, ੧੩ ਲੇਵੀ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਦਾ ਖਰਿਵਾਰ ਯੁੱਧ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਖਤਨੀਆਂ ਯੁੱਧ ਅਤੇ ਸਿਮਈ ਦਾ ਖਰਿਵਾਰ ਯੁੱਧ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਖਤਨੀਆਂ ਯੁੱਧ ੧੪ ਸਾਰੇ ਬਾਰੀ ਖਰਿਵਾਰ, ਖਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਖਰਿਵਾਰ ਯੁੱਧ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਖਤਨੀਆਂ ਯੁੱਧ ।

੧੩

੧ ਉਸ ਦਿਨ ਧਾਧ ਅਤੇ ਯੁੱਧਾਈ ਦੇ ਵਾਰਨ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਦਾਉਦ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਅਤੇ ਯੁੱਧਮਲਕ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ । ੨ ਉਸ ਦਿਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਸੈਨਾਂ ਦੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵਾਰ ਹੈ, ਮੈਂ ਦੇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਬੁੱਤਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਰੱਟ ਦਿਆਂਗਾ, ਉਹ ਫੇਰ ਚੋਤੇ ਨਾ ਰੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਨਬੀਆਂ ਅਤੇ ਖਲੀਤ ਯਾਤਮਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇਸ ਤੋਂ ਰੱਢ ਦਿਆਂਗਾ । ੩ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਦ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਯੁੱਧ ਵਾਚੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮਾਥੇ ਜਿਨਹਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਜੰਮਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਨੂੰ ਯੁੱਧਗੇ ਕਿ ਤੂੰ ਜੀਉਂਦਾ ਨਾ ਰਹੇਗਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਤੂੰ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ ਹੈਂ ! ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮਾਥੇ ਜਿਨਹਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਜੰਮਿਆ ਸੀ ਜਦ ਉਹ ਯੁੱਧ ਵਾਚੇਗਾ ਉਹ ਨੂੰ ਵਿੰਨ੍ਹ ਸੁੱਟਣਗੇ । ੪ ਉਸ ਦਿਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹਰੇਕ ਨਬੀ ਜਦ ਉਹ ਯੁੱਧ ਵਾਚੇਗਾ, ਯੁੱਧ ਦੇ ਦਰਸਣ ਤੋਂ ਸਰਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਯੁੱਧ ਦੇਣ ਲਈ ਉੱਠ ਦਾ ਚੋਲਾ ਨਾ ਪਾਉਣਗੇ । ੫ ਸਗੋਂ ਉਹ ਯੁੱਧ, ਮੈਂ ਨਬੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਜੰਮੀਨ ਦਾ ਵਾਹੁਣ ਵਾਲਾ ਹਾਂ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਜੁਆਨੀ ਤੋਂ ਜੰਮੀਨ ਮੇਰੇ ਰਬਚੇ ਵਿੱਚ ਰਹੀ ਹੈ । ੬ ਜੇ ਉਹ ਨੂੰ ਕੋਈ ਯੁੱਧਗੇ ਕਿ ਤੇਰੇ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜੁੱਧ ਰੀ ਹਨ ? ਤਾਂ ਉਹ ਯੁੱਧਗੇ ਕਿ ਇਹ ਉਹੇ ਹੀ ਹਨ ਜਿਨਹਾਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਯੁੱਧ ਮੱਜਣਾਂ ਦੇ ਘਰ ਜੁੱਧ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ।

ਯੁੱਧ ਦੇ ਚਰਵਾਹੇ ਨੂੰ ਯੁੱਧ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਯੁੱਧ

੭ ਹੇ ਉਲਵਾਰ, ਮੇਰੇ ਯੁੱਧਾਲੀ ਦੇ ਵਿੱਠੁੱਧ ਜਾਗ, ਉਸ ਯੁੱਧ ਦੇ ਵਿੱਠੁੱਧ ਜਿਹੜਾ ਮੇਰਾ ਸਾਖੀ ਹੈ ! ਸੈਨਾਂ ਦੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵਾਰ ਹੈ, ਯੁੱਧਾਲੀ ਨੂੰ ਯੁੱਧ ਕਿ ਭੇਡਾਂ ਖਿੱਲਰ ਜਾਣ, ੮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵਾਰ ਹੈ, ਕਿ ਉਸ ਸਾਰੇ ਦੇਸ ਵਿੱਚ ਦੇ ਤਿਹਾਈ ਰੱਢੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਨਾਮ ਹੋ ਜਾਣਗੇ, ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਬਚ ਰਹੇਗੀ । ੯ ਮੈਂ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਨੂੰ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਪਾਵਾਂਗਾ, ਮੈਂ ਉਹ ਨੂੰ ਤਾਵਾਂਗਾ ਜਿਵੇਂ ਚਾਂਦੀ ਤਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਹ ਨੂੰ ਯੁੱਧਾਂਗਾ ਜਿਵੇਂ ਸੋਨਾ ਯੁੱਧਦਾ ਹੈ, ਉਹ

ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ ਖੁਰਾਰਨਗੇ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਦਿਆਂਗਾ, ਮੈਂ ਆਖਾਂਗਾ, ਇਹ ਮੇਰੀ ਖਰਜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਖਣਗੇ ਅਹੋਵਾਹ ਮੇਰਾ ਖਰਮੇਸੁਰ ਹੈ ।

੧੪

ਅਰੁਮਲਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੌਮਾਂ

੧ ਵੇਖ, ਅਹੋਵਾਹ ਦਾ ਦਿਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੇਰੀ ਲੁੱਟ ਤੇਰੇ ਅੰਦਰ ਵੰਡੀ ਜਾਵੇਗੀ । ੨ ਮੈਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਅਰੁਮਲਮ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਹਿਰ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਬੇ-ਖਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅੱਧਾ ਸਹਿਰ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿੱਚ ਜਾਵੇਗਾ ਖਰ ਬਾਰੀ ਲੋਕ ਸਹਿਰ ਤੋਂ ਵੱਢੇ ਜਾਣਗੇ । ੩ ਤਾਂ ਅਹੋਵਾਹ ਨਿੱਕਲੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕੌਮਾਂ ਨਾਲ ਯੁੱਧ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਯੁੱਧ ਦੇ ਦਿਨ ਲੜਦਾ ਸੀ । ੪ ਉਸ ਦਿਨ ਉਸ ਦੇ ਖੈਰ ਜੈਤੂਨ ਦੇ ਖਗੜ ਉੱਤੇ ਖੜੇ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਹੜਾ ਅਰੁਮਲਮ ਦੇ ਅੱਗੇ ਖੁਰਬ ਵੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਜੈਤੂਨ ਦਾ ਖਗੜ ਖੁਰਬ ਤੋਂ ਖੱਛਮ ਤੱਕ ਵਿੱਚੋਂ ਖਾਣ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਖਾਟੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਅੱਧਾ ਖਗੜ ਉੱਤਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਅੱਧਾ ਦੱਖਣ ਨੂੰ ਸਰਕ ਜਾਵੇਗਾ । ੫ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਖਗੜ ਦੀ ਖਾਟੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਦੀ ਭੱਜੋਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਅਧੁਦਾਹ ਦੇ ਖਾਤਮਾਹ ਉਜ਼ੀਖਾਹ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭੂਚਾਲ ਦੇ ਅੱਗੇ ਭੱਜੇ ਸੀ, ਤਦ ਅਹੋਵਾਹ ਮੇਰਾ ਖਰਮੇਸੁਰ ਆਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸੰਤ ਜਨ ਤੇਰੇ ਨਾਲ । ੬ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦਿਨ ਚਾਨਣ ਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਆਰਾਮ ਦੇ ਤਾਰੇ ਮੱਧਮ ਖੈ ਜਾਣਗੇ । ੭ ਖਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਹ ਨੂੰ ਅਹੋਵਾਹ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਦਿਨ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਰਾਤ ਖਰ ਸਾਮ ਦੇ ਵੇਲੇ ਚਾਨਣ ਹੋਵੇਗਾ । ੮ ਉਸ ਦਿਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਰੁਮਲਮ ਤੋਂ ਅੰਮਿਰਤ ਜਲ ਨਿੱਕਲੇਗਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਅੱਧ ਖੁਰਬ ਵਾਲੇ ਖਾਮੇ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਅੱਧ ਖੱਛਮ ਵਾਲੇ ਖਾਮੇ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਹੈ । ਇਹ ਸਰਬੀ ਅਤੇ ਸਰਦੀ ਵਿੱਚ ਕਰੇਗਾ । ੯ ਸਾਰੀ ਖਰਤੀ ਉੱਤੇ ਅਹੋਵਾਹ ਹੀ ਖਾਤਮਾਹ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਸ ਦਿਨ ਅਹੋਵਾਹ ਇੱਕੋ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਇੱਕ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ । ੧੦ ਗਬਾ ਤੋਂ ਰਿੰਮੀਨ ਤੱਕ ਸਾਰੀ ਖਰਤੀ ਅਰੁਮਲਮ ਦੇ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਆਰਾਬਾਹ ਵਾਂਗੂੰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਖਰ ਉਹ ਉੱਚਾ ਰੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਖਣੇ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਵੱਸੇਗਾ । ਬਿਨਆਮੀਨ ਦੇ ਫਾਟਰ ਤੋਂ ਖਹਿਲੇ ਫਾਟਰ ਦੇ ਥਾਂ ਆਰਬਾਤ ਕੋਨੇ ਦੇ ਫਾਟਰ ਤੱਕ ਅਤੇ ਹਨਨਟੇਲ ਦੇ ਬੁਰਜ ਤੋਂ ਖਾਤਮਾਹ ਦੇ ਅੰਗੂਰੀ ਚੁਬੱਚਿਆਂ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗਾ । ੧੧ ਉਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵੱਸਣਗੇ ਅਤੇ ਫੇਰ ਸਰਾਧ ਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਰੁਮਲਮ ਸੁੱਖ ਵਿੱਚ ਵੱਸੇਗਾ । ੧੨ ਉਹ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਹ ਦੇ ਨਾਲ ਅਹੋਵਾਹ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰੇਗਾ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਅਰੁਮਲਮ

ਨਾਲ ਲੜਦੀਆਂ ਹਨ । ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮਾਮ ਖੜੇ ਖੜੇ ਗਲ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਗਲ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜੀਭ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਗਲ ਜਾਵੇਗੀ । ੧੩ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦਿਨ ਅਹੋਵਾਹ ਦੀ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਚੱਲ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਹ ਆਪੇ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦਾ ਹੱਥ ਫੜਨਗੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣਗੇ । ੧੪ ਅਗੂਦਾਹ ਵੀ ਅਰੁਮਲਮ ਨਾਲ ਲੜੇਗਾ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਰੋਮਾਂ ਦਾ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਰੁਸਾਤ ਮੈਨਾ ਚਾਂਦੀ ਅਤੇ ਧਮਤਰ ਢੇਰਾਂ ਦੇ ਢੇਰ । ੧੫ ਇਸ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਵਾਂਗੂੰ ਇਕ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਘੋੜਿਆਂ, ਖੱਚਰਾਂ, ਉਠਾਂ, ਗਧਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਰੇ ਧਮੂਆਂ ਉੱਤੇ ਪਵੇਗੀ, ਜਿਹੜੇ ਡੇਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣਗੇ । ੧੬ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇ ਮਾਰੀਆਂ ਰੋਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਅਰੁਮਲਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈਆਂ ਹਨ ਬਾਰੀ ਰਹਿ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਉਹ ਹਰ ਮਾਲ ਮੈਨਾਂ ਦੇ ਅਹੋਵਾਹ ਪਾਤਮਾਹ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਲਈ ਅਤੇ ਡੇਰਿਆਂ ਦਾ ਖਰਬ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਉਤਾਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਗੀਆਂ । ੧੭ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਹੜਾ ਧਰਤੀ ਦੇ ਖਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੈਨਾਂ ਦੇ ਅਹੋਵਾਹ ਪਾਤਮਾਹ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਲਈ ਅਰੁਮਲਮ ਨੂੰ ਨਾ ਆਵੇਗਾ ਉਹ ਦੇ ਉੱਤੇ ਮੀਂਹ ਨਾ ਪਵੇਗਾ । ੧੮ ਜੇ ਮਿਸਰ ਦਾ ਖਰਿਵਾਰ ਨਾ ਚੜ੍ਹੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਆਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਦੇ ਉੱਤੇ ਮੀਂਹ ਨਾ ਪਵੇਗਾ ਮਗੋਂ ਉਹ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਪਵੇਗੀ, ਜਿਹ ਦੇ ਨਾਲ ਅਹੋਵਾਹ ਉਹਨਾਂ ਰੋਮਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰੇਗਾ ਜਿਹੜੀਆਂ ਡੇਰਿਆਂ ਦੇ ਖਰਬ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਉਤਾਹਾਂ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਦੀਆਂ ਹਨ । ੧੯ ਇਹ ਮਿਸਰ ਦੀ ਸਜਾ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਰੋਮਾਂ ਦੀ ਸਜਾ ਜਿਹੜੀਆਂ ਡੇਰਿਆਂ ਦਾ ਖਰਬ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਉਤਾਹਾਂ ਨਾ ਜਾਣਗੀਆਂ । ੨੦ ਉਸ ਦਿਨ ਘੋੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਘੰਟੀਆਂ ਉੱਤੇ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, “ਅਹੋਵਾਹ ਲਈ ਪਵਿੱਤਰ” ਅਤੇ ਅਹੋਵਾਹ ਦੇ ਭਵਨ ਦੀਆਂ ਦੇਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਕਟੇਰਿਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਜਗਵੇਦੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਹਨ । ੨੧ ਮਗੋਂ ਅਰੁਮਲਮ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਗੂਦਾਹ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਦੇਹ ਮੈਨਾਂ ਦੇ ਅਹੋਵਾਹ ਲਈ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋਵੇਗੀ । ਮਾਰੇ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਆਉਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਕਾਉਣਗੇ । ਉਸ ਦਿਨ ਕੋਈ ਵਧਾਰੀ ਫੇਰ ਮੈਨਾਂ ਦੇ ਅਹੋਵਾਹ ਦੇ ਭਵਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ।

ਯੰਜਾਬੀ ਘਾਟੀਬਲ

The Indian Revised Version Holy Bible in the Eastern Punjabi
language of India (BCS 2017)

copyright © 2017 Bridge Connectivity Solutions

Language: ਯੰਜਾਬੀ (Panjabi, Eastern)

Status of the project:

- Stage 1 - Initial Drafting by Mother Tongue Translators -- Completed
- Stage 2 - Community Checking by Church -- Completed
- Stage 3 - Local Consultant (Theologian/Linguist) Checking -- Completed
- Stage 4 - Church Network Leaders Checking -- Completed
- Stage 5 - Further Quality Checking -- In Progress

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2018-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Mar 2019 from source files dated 13 Mar 2019

cd7c015e-4054-5fc3-99ad-dacf629d4ee1